

ימי תשועה, שכבה צעירה
שיעור 3, הדגל שלי
מפתח הלב מתוך אמונה, המינהל לחינוך דתי

ב"ה

הדגל שלי

ימי תשועה
שכבה צעירה

רציונאל:

"וַיִּדְבֹר ה' אֶל מֹשֶׁה וְאֶל-אַהֲרֹן לֵאמֹר: אִישׁ עַל-דָּגְלוֹ בְּאֶתֶת לְבַיִת אֲבֹתָם יִחַנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. מִנְּגִד סָבִיב לְאֹהֶל מוֹעֵד יִחַנוּ. וְהַחֲנִים קִדְמָה מִזְרָחָה, דָּגְלֵל מִחֲנֵה יְהוּדָה לְצַבְּאֹתָם... " (במדבר, ב', א'-ג').
כבר במסע בני-ישראל במדבר אנו פוגשים את הדגל. הדגל כמייצג קבוצה, הדגל כמסמל משהו משותף, הדגל כמביע רעיון.

המקור לדגל ישראל כפי שאנו מכירים אותו הוא מהטלית, כדברי דוד וולפסון, מראשי התנועה הציונית: "הרי יש לנו דגל לבן – כחול, הטלית שבה נתעטף בתפילתנו, טלית זו היא סמלנו. נוציא נא את הטלית מנרתיקה ונגולל אותה לעיני ישראל ולעיני כל העמים".

הצבע הכחול מקורו בפתיל התכלת שהיה בעבר בכל הטליתות, כפי שאנו מצוויים בספר במדבר (ט"ו, ל"ז-ל"ט): וַיֹּאמֶר ה' אֶל-מֹשֶׁה לֵאמֹר: דַּבֵּר אֶל בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל, וְאָמְרַתְּ אֲלֵהֶם, וַעֲשׂוּ לָהֶם צִיצִת עַל כְּנֵפֵי בְגֵדֵיהֶם, לְדֹרֹתָם; וְנָתַנּוּ עַל צִיצִת הַכֶּנֶף, פֶּתִיל תְּכֵלֶת. וְהָיָה לָכֶם לְצִיצִת, וּרְאִיתֶם אֹתוֹ וַיִּזְכַּרְתֶּם אֶת כָּל מִצְוֹת ה', וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם...".

הצבע הלבן מסמל טוהר, נקיות ושלמות.

בשיעור זה נלמד על צורתו של הדגל, על המקור לצבעי הדגל וסמליו ונבין שדגל נועד לייצג.

מטרות:

- התלמידים ילמדו איך נראה הדגל.
- התלמידים ילמדו את משמעות צבעי הדגל וסמליו.
- התלמידים יבינו שדגל נועד לייצג ולכן יש לו משמעות.

מבנה השיעור:

פתיחה: למה צריך דגל? (מליאה)

שלב א': "כל הארץ(ות) דגלים-דגלים" (מליאה)

שלב ב': איך הדגל נראה ולמה ככה? (מליאה)

שלב ג': שאו מרום עיניכם (מליאה)

סיכום: הדגל שלי (עבודה יחידנית)

ההכנות הנדרשות:

- יש לצלם בהגדלה את דגלי המדינות (נספח 1).
- יש להביא כובע מצחייה של ילדים או פריט זיהוי אחר של ילד בשביל הסיפור בשלב א'.
- יש לצלם פעמיים את חלקי הדגל (נספח 2) ולגזור אותם.
- יש להביא טלית. אם יש טלית עם פסים תכלת או פתיל תכלת - עדיף.

ימי תשועה, שכבה צעירה
שיעור 3, הדגל שלי
מפתח הלב מתוך אמונה, המינהל לחינוך דתי

ב"ה

- יש לצלם את דף הגזירה (נספח 3) כמספר תלמידי הכיתה.
- יש להביא דפים לבנים חלקים של A4 כמספר תלמידי הכיתה.
- יש לדאוג למספרים ודבק לכל תלמיד.

מהלך השיעור:

פתיחה: למה צריך דגל? (מליאה)

- נחבש כובע מצחייה של ילדים או פריט זיהוי אחר של ילד ונספר לתלמידים את הסיפור על ישראל:

שלום תלמידים חמודים, שמי ישראל. אבא שלי הוא מדריך טיולים, אחד כזה שידוע המון וכולם הולכים אחריו.
לאבא שלי יש המון דברים מיוחדים, אבל יש לו דבר אחד עוד יותר מיוחד מהשאר ועליו אני רוצה לספר לכם: לאבא שלי יש דגל, דגל גדול, שהוא מניף למעלה וככה כולם רואים אותו. "למה זה טוב?" אתם שואלים. נו, תגידו אתם (ניתן לתלמידים לענות כמה תשובות).
עניתם תשובות נהדרות, אבל אגיד לכם מה אבא שלי חשב כשהוא שם את הדגל: בגלל שככה כולם יכולים לראות אותו, גם אם הוא רחוק או אם נמצאים בין המון אנשים. מי שהולך לאיבוד מחפש בעיניים אחר הדגל, רואה אותו ומיד חוזר לקבוצה.
כדי שיהיה לו נח אבא שלי חיבר את הדגל למקל של מטאטא ואת זה קשר היטב לתיק הטיולים שלו. ככה זה גם לא מגביל אותו והוא לא צריך להחזיק את זה כל הזמן, זה פשוט הולך איתו.
אתם יודעים מאיפה היה לאבא שלי את הרעיון של הדגל? תנסו לחשוב...
זה קשה, אתן לכם רמז: זה קשור לפרשות שבוע שמדברות על ההליכה של בני-ישראל במדבר (ניתן לתלמידים לענות כמה תשובות). יפה מאוד! ככה בדיוק הלכו עם-ישראל במדבר, וככה חנו!
התורה מספרת לנו (במדבר, ב', ב'): "אִישׁ עַל-דָּגְלוֹ בְּאֶתֶר לְבֵית אֲבֹתָם יִחַנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל". לכל שבט היה דגל וכך יכלו לזהות אותו וזה היה יותר נח.
ועכשיו אתם תמשיכו ללמוד על הדגל ואני אצטרף לאבא שלי לעוד טיול, כמובן - עם הדגל קשור לתיק, אלא מה?

- נדון עם התלמידים:
  - מה תפקיד הדגל של אבא של דני? (אמצעי לזיהוי)
  - "מה לדעתכם מתאים לצייר על הדגל של אבא? (ציור שקשור לטיולים, טבע, אהבת הארץ, ארכיאולוגיה, וכו)
  - בוודאי יש הרבה מדריכי טיולים שעשו להם דגלים כמו אבא של דני. האם לדעתכם כל הדגלים יהיו באותה צורה ועם אותו ציור? מדוע? (לא, משום שכל מדריך טיולים מעצב את הדגל על פי שיקולים שלו. במה שהוא מאמין, מה שמוצא חן בעיניו וכו)
- נגיע למסקנה מתוך תשובות התלמידים: דגל הוא סימן זיהוי והוא דבר מייצג. סימן זיהוי - מי שהולך לאיבוד מזהה את הדגל מרחוק וחוזר לקבוצה. מייצג - הדגל מסמל רעיון מסוים והציור עליו בא לבטא זאת.

ימי תשועה, שכבה צעירה
שיעור 3, הדגל שלי
מפתח הלב מתוך אמונה, המינהל לחינוך דתי

ב"ה

שלב א': "כל הארץ (ות) דגלים-דגלים" (מליאה)

- נציג בפני התלמידים מספר דגלים של מספר מדינות (נספח 1).
- נשאל את התלמידים: "מה שונה בין הדגלים?" (צבעים ודוגמא / ציור על הדגל)
- נדון עם התלמידים: "למה כל מדינה בחרה דגל שונה?" (כל מדינה רצתה לבטא משהו שונה).
- נאמר לתלמידים: בשיעור זה נלמד למה מדינת ישראל בחרה דווקא את דגל ישראל כפי שהוא נראה היום.

שלב ב': איך הדגל נראה ולמה ככה? (מליאה)

- נתלה על הלוח את חלקי הדגל בתפוזורת (נספח 2).
- נשאל את התלמידים: האם אתם יודעים להרכיב דגל מכל הצורות שעל הלוח?
- נקרא לתלמיד מתנדב שיסדר את הצורות בסדר הנכון.
- נשאל את התלמידים: "האם יש לכם רעיון למה הדגל בנוי ומסודר דווקא כך ודווקא בצבעים האלה?"
- נשמע מספר תשובות ולאחר מכן נוציא טלית.
- נשאל את התלמידים: "האם משהו בטלית מזכיר לכם את הדגל? אם כן - מהו?" (הפסים)
- נזכיר לתלמידים קטע מן התפילה אותו אומרים כל יום לאחר קריאת שמע: "וַיֹּאמֶר ה' אֶל-מֹשֶׁה לֵאמֹר: דַּבֵּר אֶל בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל, וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם, וַעֲשׂוּ לָהֶם צִיצִית עַל פְּנֵי בְּגָדֵיהֶם, לְדַרְתָּם; וְנִתְּנוּ עַל צִיצִית הַקֶּנֶף, פֶּתִיל תְּכֵלֶת. וְהָיָה לָכֶם לְצִיצִית, וּרְאִיתֶם אֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם אֶת כָּל מִצְוֹת ה', וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם... (במדבר, ט"ו, ל"ז-ל"ט).
- נאמר לתלמידים: שני הפסים מזכירים את פסי הטלית. במקור הטלית היתה עשויה עם פתיל תכלת, היום חלק עושים עם פתיל תכלת וחלק בלי. מגן דוד הוא סמל עתיק אבל רק לפני בערך 100 שנה התקבל כסמל המזהה יהודים.

שלב ג': שאו מרום עיניכם (מליאה)

- נשאל את התלמידים:
  - איפה ניתן לראות דגלי ישראל באופן קבוע?
  - (בכנסת, בבית הנשיא, במשרדי הממשלה, בבית המשפט, בבסיסי צבא, בבתי ספר)
  - מתי עוד אפשר לראות את הדגל?
  - (בטקסים, בתחרויות ספורט ובכל דבר ייצוגי של מדינת ישראל.
- ביום העצמאות תולים דגלים על עמודי תאורה, בניינים גבוהים ומכונניות
- נאמר לתלמידים: הדגל בדרך-כלל מחובר לעמוד / תורן או מקל שמחזיקים אותו. הבד עצמו מתנופף ברוח. כדי לראות את הדגל אנו צריכים להרים את המבט, להסתכל למעלה.

4

ימי תשועה, שכבה צעירה
שיעור 3, הדגל שלי
מפתח הלב מתוך אמונה, המינהל לחינוך דתי

ב"ה

- נשאל את התלמידים: "במה נזכרים כשמסתכלים למעלה?" נכבד את כל התשובות שיאמרו אך נכוון לכך שהמבט למעלה מזכיר לנו את הקב"ה. הוא זה שבזכותו יש לנו מדינה ודגל ועצמאות ואנו מודים לו על כך כל הזמן.
- נרחיב: בספר שמות פרק י"ז (פרשת "בשלח") מסופר על עמלק שבא להלחם עם ישראל. משה רבנו עלה על גבעה סמוכה והרים ידיו כלפי מעלה. כשעם-ישראל הביט במשה הוא נזכר בקב"ה ושהניצחון הוא ממנו - ואז נצחו. לעומת זה כשמשה הוריד ידיו - גברו עמלק. מכאן לומדים שהמבט למעלה מזכיר לנו את ה' ושהוא מקור הכוח.

סיכום: הדגל שלי (קבוצות)

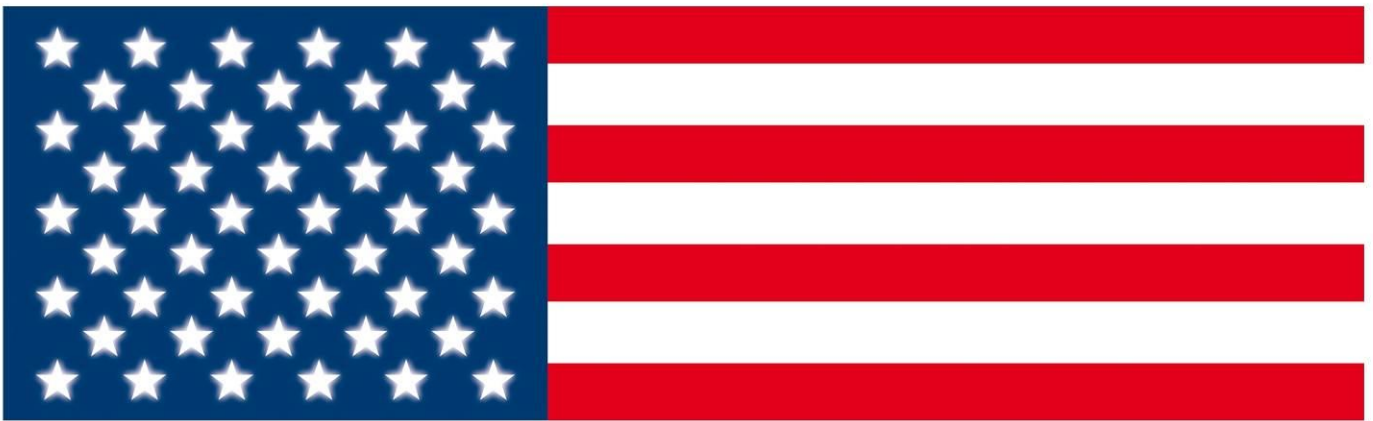
- נתחלק לארבע קבוצות.
- נחלק לכל קבוצה:
  - את אחד מחלקי הדגל המופיעים בנספח 3.
  - סוג אחד של חומרי יצירה: צבעים כחולים, נייר צבעוני כחול, ניירות קרפ כחולים ופלסטלינה כחולה.
- נבקש מכל קבוצה למלא בעזרת החומר שניתן לה את החלק בדגל שהיא קיבלה - על-ידי צביעה, קרעי נייר, גלגולי קרפ לכדורים קטנים והדבקתם, מריחת פלסטלינה.
- נאסוף מכל קבוצה את מה שעשתה ונדביק יחד את הכל בצורת דגל.
- ניתן לדבר עם התלמידים על האחדות סביב הדגל (בעקבות הפעילות שכל קבוצה עשתה משהו שונה ולבסוף הכל יחד התחבר לדגל אחד).
- נתלה את הדגל המשותף בכיתה.

נספח 1: דגלים של מדינות

דגל ישראל

דגל ארצות-הברית

נספח 1: דגלים של מדינות

דגל ירדן

דגל סין

דגל צרפת

נספח 2: חלקי הדגל

